

JOURNAL OF INTERNATIONAL RELATIONS
AND POLITICAL SCIENCE STUDIES

ULUSLARARASI İLİŞKİLER VE SİYASET BİLİMİ ÇALIŞMALARI DERGİSİ

e-ISSN: 2792-0984

2015 SONRASI ALMANYA'YA SURIYELİ GÖÇÜNÜN SİYASİ
YANSIMALARI: PEGIDA HAREKETİ VE AfD PARTİSİ ÖRNEĞİ

Cansu SARAÇOĞLU

Kocaeli Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Yüksek Lisans

Email: canzusaracoglu@gmail.com ORCID: 0000-0001-6244-8845

Geliş: 14 January 2022 & Kabul: 22 April 2022

Atıf: Saraçoğlu, Cansu. (2022). 2015 Sonrası Almanya'ya Suriyeli Göçünün Siyasi Yansımaları: Pegida Hareketi ve AfD Partisi Örneği. *Journal of International Relations and Political Science Studies*, (4), 36-53.

Uluslararası İlişkiler Çalışmaları Derneği | International Relations Studies Association
Journal of International Relations and Political Science Studies
E-mail: dergi@tuicakademi.org

All rights of this paper are reserved by the *International Relations Studies Association (TUIC)*. With the exception of academic quotations, no parts of this publication may be reproduced, redistributed, sold or transmitted in any form and by any means for public usage without a prior permission from the copyright holder. Any opinions and views expressed in this publication are the author(s)'s and do not reflect those of the *TUIC*, editors of the journal, and other authors.

2015 SONRASI ALMANYA'YA SURİYELİ GÖÇÜNÜN SİYASİ YANSIMALARI: PEGIDA HAREKETİ VE AfD PARTİSİ ÖRNEĞİ

Cansu SARAÇOĞLU

Kocaeli Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Yüksek Lisans

Email: canzusaracoglu@gmail.com ORCID: 0000- 0001 - 6244-8845

Geliş: 14 January 2022 & Kabul: 22 April 2022

Özet

11 Eylül 2001 terör saldırıları, Batı dünyasında ırkçılık, yabancı düşmanlığı ve İslamofobi gibi köklü sorunların yükselişini hızlandıran çarpıcı bir dönem başlatmıştır. 11 Eylül sonrası dönemde yaygınlaşan düşmanca söylem ve tutumlar, Avrupa toplumlarında nefret tohumlarının filizlenmesi için uygun bir ortam meydana getirmiştir. 2015 yılında tepe noktasına ulaşan yoğun Suriyeli göçü ile birlikte Almanya'da göç tartışmaları tekrar siyasetin ana gündem konularından biri olmaya başlamıştır. Suriye İç Savaşı'ndan kaçan Suriyeli mülteciler Avrupa'dan sığınma talep etmişlerdir. Angela Merkel'in bir süre yürüttüğü açık kapı politikasının da etkisi ile Almanya'da toplum genel olarak yerinden olmuş kişilere karşı hoşgörülü bir tutum izlese de yeni gelenlerin özellikle Müslüman olmasından kaynaklanan hoşnutsuzluk da kendisini göstermeye başlamıştır. Bu iklimi güzel okuyan Almanya için Alternatif Partisi (AfD/*Alternative für Deutschland*), siyasi kampanyasını özellikle göçmen karşıtlığı ile şekillendirmiş ve en nihayetinde 2017 yılında Almanya Federal Meclis seçimlerinde %12,6 oy oranıyla önemli bir konum kazanmıştır. Parti, programında ve seçim kampanyalarında özellikle göçmen karşıtlığı, yabancı düşmanlığı ve İslam karşıtlığına vurgu yapmıştır. AfD'nin kuruluşundan bir yıl sonra Ekim 2014'te Dresden'de kurulan PEGIDA ise aynı söylemi savunan ve özellikle Avrupa'nın İslamlaşmasına karşı kurulmuş bir örgüttür. Bu çalışmada, 2015 yılındaki mülteci krizini takiben Almanya'ya göç eden Suriyeli mültecilere karşı ortaya çıkan tepkiler ve AfD ile PEGIDA'nın bu tepkiler doğrultusundaki siyaseti ve hareketleri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: PEGIDA, AfD, Irkçılık, Aşırı Sağ, İslamofobi

**POLITICAL REFLECTIONS OF SYRIAN MIGRATION TO GERMANY AFTER
2015: THE CASE OF PEGIDA MOVEMENT AND AfD PARTY**

Abstract

The terrorist attacks of September 11, 2001 started a striking period that accelerated the rise of deep-rooted problems such as racism, xenophobia and Islamophobia in the Western world. The hostile rhetoric and attitudes that became widespread in the post-9/11 period created a suitable environment for the seeds of hatred to sprout in European societies. With the intense Syrian migration reaching its peak in 2015, the immigration debate in Germany has once again become one of the main agenda topics of politics. Syrian refugees fleeing the Syrian Civil War sought asylum in Europe. With the effect of Angela Merkel's open-door policy for a while, although the society in Germany generally followed a tolerant attitude towards the displaced, the discontent caused by the new arrivals, especially Muslims, started to show itself. The Alternative Party for Germany (AfD/Alternative für Deutschland), which reads this climate well, shaped its political campaign especially with anti-immigration and ultimately gained an important position in the German Bundestag elections in 2017 with 12.6% of the votes. The party especially emphasized anti-immigration, xenophobia and Islamophobia in its program and election campaigns. PEGIDA, which was founded in Dresden in October 2014, a year after the establishment of the AfD, is an organization that advocates the same discourse and was founded especially against the Islamization of Europe. In this study, the reactions to the Syrian refugees who migrated to Germany following the refugee crisis in 2015 and the policies and actions of the AfD and PEGIDA in line with these reactions will be examined.

Keywords: PEGIDA, AfD, Racism, Extreme Right, Islamophobia

I. Giriş

Almanya, İkinci Dünya Savaşı'nda Hitler'in liderliğinde gerçekleştirilen Yahudi Soykırımı nedeniyle oluşan olumsuz imajı değiştirmek için, siyasi baskıdan kaçan herkesin Almanya'ya sığınma hakkı olduğunu kabul etmekte ve bunu Federal Almanya Cumhuriyeti Temel Yasası 16A maddesi doğrultusunda da anayasal koruma altına almaktadır (Minardi ve Feronika, 2019: 780). Dolayısıyla 2015 yılında göçmen hareketliliği tepe noktasına ulaştığında Almanya'nın o dönemki Şansölyesi Angela Merkel'in sınırları kapatıp yerinden olmuş kişilere yardımı reddetmesi bir bakıma Alman anayasasını çiğnemek sayılabilir. Almanya, 2015 yılına kadar en kalabalık mülteci grubunu kabul eden ülke olduğu görülmektedir. Alman hükümeti, genel bir çağrı açıklama ile, Suriyeli mültecilerin, hangi AB ülkesine ilk girmiş olurlarsa olsunlar Almanya'da hoş karşılanacaklarını ve burada kalabileceklerini ifade etmiştir (Independent, 2015). Bu politika, Suriye İç Savaşı'ndan kaçan birçok sığınmacının Almanya'ya her geçen gün artan talebi ile sonuçlanmıştır. Almanya Suriye'de yaşanan iç savaşın etkisi ile 2015 yılında göç rekoru kırmış ve 2 milyon 140 bin kişiyi ülkeye kabul etmiştir ve günümüzde daha önceden ülkede bulunanlar ile birlikte Almanya'da toplam 21, 9 milyon göçmen kökenli yaşamaktadır (Deutsche Welle, 2021). Ancak Merkel'in önerdiği ve ülkesinden büyük oranda karşılık bulan açık kapı politikası, Sırbistan, Slovenya, Hırvatistan ve Macaristan gibi özellikle Doğu Avrupa olarak nitelendirilebilecek diğer AB ülkelerinde göçmen karşıtı protestoları kıskırtmıştır (Stewart, 2020:1215). İstihdam Araştırması Enstitüsü, Göç ve Mülteciler Federal Ofisi Araştırma Merkezi (BAMF-FZ) ve Almanya Sosyo-Ekonomik Paneli tarafından yürütülen ve Almanya'ya giriş yapan 4.500'e yakın sığınmacının sosyodemografik özelliklerini içeren araştırma, sığınmacıların genelde ülkelerindeki savaş, şiddet ve olumsuz ekonomik koşullar nedeniyle ülkelerini terk ettiklerini, eğitim düzeyi ve meslek deneyimi konusunda farklılıklar gösterdiklerini, Almanya'ya gelene kadar çoğunun Almanca bilmediğini ortaya koymaktadır (Vardarlı, Khatib, Uygur ve Gönültaş, 2019: 662). Diğer taraftan Almanya'ya iltica başvurusunda bulunan çok sayıda mülteci, İslamofobinin yükselişiyle birlikte tabandan gelen hoşnutsuzluk ve hoşgörüsüzlükle her gün daha fazla karşı karşıya kalmaktadır. Buna ek olarak, sığınma başvurusunda bulunanların hepsinin hayati tehlikesinin bulunmaması, yeni gelenlere karşı şüpheciliği arttırmakta ve bu ülkede de göçmen karşıtı protestoları yaygınlaştırmaktadır.

Göçmen sayısındaki belirgin artış zaten 2000'li yıllardan itibaren göçmen ülkesi olduğu kabul etmiş bulunan Almanya'da göçmen karşıtı söylem ve eylemlerin artmasına neden olmuştur. Göçmen karşıtı söylemlerin en belirgin savlarından biri göçmenlerin suç ile olası ilişkisidir. Zaman içerisinde göçmenler suç ile bağdaştırılmaya başlanmış, toplumun bir kesimi

yerinden olmuş kişilere karşı oldukça hoşgörölü iken diğer bir kısmı sürekli olarak hoşnutsuzluğunu dile getirir olmuştur. İstatistiklere bakıldığında 2015 yılında Almanya’da Alman suçlu sayısı 1.877.492 iken, yabancı suçluların sayısı 1.116.512 olarak saptanmıştır (Gürlevik, 2018: 38). 2015 yılında, en az bir göçmenin şüpheli olarak tanımlandığı 233 suç kaydedildi ve bu 2014 yılına göre %91’lik bir artışa tekabül etmektedir çünkü 2014 yılında 122 suç işlenmişti (Eufastcheck. eu, 2021). Almanya İçişleri Bakanlığı’na göre, 2017 yılında 27 yasadışı göçmen, cinayet veya adam öldürme suçunu işlemiş veya teşebbüsünde bulunmuştur. AfD, göçmenler tarafından 447 kişinin suça karıştığını iddia etmiştir. 447 kişi çoğu yasal olarak Almanya’da bulunan tüm sığınmacıların ve mültecilerin cinayetlerini veya öldürmeye teşebbüslerini ifade etmektedir. 2017 yılında, kaydedilen tüm suçların yaklaşık %8, 5’i göçmen suçlular tarafından işlendi (Bbc, 2018). BKA (*Alman Ceza Federal Polisi*) raporları, göçmenler tarafından işlenen suçların çoğunluğunun, genellikle 30 yaş ve altındaki genç, erkek göçmenler arasında olmaya devam ettiğini vurgulamıştır. Bu arada, BKA’nın 2018 raporuna göre, göçmen suçu mağdurların oranı genel tüm suçların yaklaşık %5’i’ne tekabül etmiştir. Bununla birlikte, 2018’de tüm cinayet ve adam öldürme kurbanlarının %8’i göçmendi (Infomigrants, 2019). BKA tarafından yayınlanan istatistiklere göre, 2019 yılında Almanya’daki tüm suçların %35’ini Alman pasaportu olmayan şüpheliler işledi. Ayrıca 2019’da cinsel suçlarda bir artış oldu ve üç cinsel suçtan birden fazlasını temsil eden 8.189 şüpheli “Alman olmayan” olarak listelendi (%36) 699. 261 Alman olmayan şüphelinin yaklaşık %38’i istatistiklere göre “göçmen geçmişı olan” kişiler olarak listelendi. Alman pasaportlu Alman olmayanlar, bu toplamdaki şüphelilerin çoğunu oluşturuyordu. Polis memurları ve yetkilileri de 2019’da giderek artan bir şekilde saldırıya uğradı ve şüphelilerin %31’i “görevli yetkililere” direniş veya saldırı ile ilgili davalarda göçmen olarak listelendi. “Ciddi bedensel zarar” içeren saldırı davalarında, şüphelilerin %37’si göçmendi. Göçmenler tarafından işlenen suçların oranındaki artışa rağmen, Almanya federal hükümeti memurların ırkçılık karşıtı kurslara katılmalarını zorunlu kıldı (Remixnews, 2020).

2015 yılında Almanya’da aşırı sağcılar tarafından işlenen suçların bir önceki yıla oranla yüzde 30 artmıştır. Federal İçişleri Bakanlığı’nın paylaştığı istatistiğe göre, 2015 yılı içerisinde aşırı sağcılar tarafından 13 bin 846 suç işlendi. Aşırı sağ tarafından 2015 yılı içerisinde işlenen suçlardan 921’i şiddet içermiştir. Resmi verilere göre, 2014 yılında şiddet içeren suçların sayısı 496 olmuştur (Voa, 2016). Almanya’da 2018 yılında mülteci ve mülteci yurtlarını hedef alan yaklaşık 2 bin suç kayıtlara geçti. Alman meclisi Sol Parti grubunun soru önergesine, İçişleri Bakanlığı’nın verdiği yanıtta, işlenen suçların 1775’inin doğrudan mültecileri hedef aldığı ve bunların 1736’sının aşırı sağ kaynaklı olduğu kaydedildi. Suç eylemlerinin 173’ünde ise mülteci

yurtlarının hedef alındığı belirtildi. Bu eylemlerde toplam 315 kişinin yaralandığı ifade edildi. İstatistiklere göre, 2017 yılında siyasi kaynaklı olarak sınıflandırılan mültecilere yönelik 1903, yurtlara yönelik de 312 suç eylemi kaydedilmişti. 2016 yılında ise mültecileri hedef alan 2 bin 561, yurtlarına yönelik olarak da 995 suç eylemi kayıtlara geçmişti (Deutsche Welle, 2019). Neue Osnabrücker Zeitung /Yeni Osnabrück gazetesi'ne göre; sığınmacılar ve konaklama yerlerine 2019 yılında 1.749 saldırı kaydedilmişken, 2020'de 1.690 saldırı gerçekleştirilmiştir. 2021 yılında Almanya'da sığınmacılara yönelik- çoğu sağcı grupların üyeleri tarafından- 1.250'den fazla saldırı kaydedildi (Infomigrants, 2022).

Almanya'da iç istihbarattan sorumlu Anayasayı Koruma Teşkilatı'nın 2019 yılı raporuna göre, aşırı sağcıların sayısında da aşırı sağ kaynaklı suçlarda da artış kaydedildi. 2019 yılında aşırı sağ kaynaklı suçlar bir önceki yıla göre %9,7 artarak 21 bin 290 olarak kayıtlara geçti. 2018 yılında ise bu sayı 19 bin 409 bin olarak tespit edilmişti. Rapora göre, aşırı sağcıların işlediği şiddet suçlarının sayısı ise %15 azalarak, 925 olarak belirlendi. 2019 yılında aşırı sağ kaynaklı toplam 7 cinayete teşebbüs ve cinayet vakası kaydedildi. Haziran 2019'da Kassel Bölge Valisi Walter Lübcke'nin öldürülmesi ile Ekim 2019'da Halle'de bir sinagogu hedef alan ve 2 kişinin hayatını kaybettiği saldırı bu vakalar arasında gösterildi (Deutsche Welle, 2020). Aşırı sağcıların, ülkede işledikleri suçlara ilişkin sayı 2016'da 23 bin 555 ve 2017'de 20 bin 520 saldırı kayıtlara geçmiştir. Sığınmacılara yönelik saldırılar 2020'de 1.069, 2019'da 1620, 2018'de 1770 ve 2017'de 1903 saldırı olarak kayıtlara geçti. Almanya İçişleri Bakanı Horst Seehofer'm yaptığı açıklamada; 2020'de Aşırı sağcılar tarafından 23 bin 604 suç işlendiği ve bu suçların son 20 yılın en yüksek seviyesine ulaştığı belirtildi. Almanya'da en son ki kanlı saldırıda 9 kişi can vermişti. Frankfurt kenti yakınlarında bulunan Hanau'da 19 Şubat 2020'de ırkçı Tobias Rathjen tarafından iki nargile kafeye ve bir büfeye ırkçı saldırı düzenlenmişti. Saldırıda Mercedes Kierpacz, Sedat Gürbüz, Gökhan Gültekin, Hamza Kurtoviç, Ferhat Ünvar, Kaloyan Velkov, Vili Viorel Paun, Said Nesar Hashemi ve Fatih Saraçoğlu hayatını kaybetmişti. Rathjen, saldırının ardından evine dönerek annesi Gabriele Rathjen'i öldürdükten sonra intihar etmişti (Euronews, 2021). 2020 yılında nefret suçu kapsamında 10.000 suç işlendi ve bir önceki yıla nazaran neredeyse %20 daha yüksekti ve bu nefret suçlarının %87'si aşırı sağcılar tarafından motive ediliyordu. Mart 2021'de kabul edilen aşırı sağcılık ve nefret suçuyla mücadele yasası bu fenomenle mücadelede önemli bir adımdır. Yaklaşık 24.000 olayda, aşırı sağcılık tarafından motive edilen cezai suçların sayısı rekor seviyeye ulaştı (Mediendienst, 2021).

“2015 Sığınmacı krizinde” Almanya'da üç olay viral hale geldi ve kamuoyu düşüncelerini etkiledi. İlki, 16 Temmuz 2015'te Şansölye Angela Merkel ve genç bir Filistinli

mülteci olan Reem Sahwil arasındaki konuşmaydı. Bu tesadüfi konuşmada mülteci genç sınır dışı olma korkusunu Merkel'e söylemişti ve gencin kalma isteği toplumda bir sempati yaratmıştı. İkinci olayda ise, 2 Eylül 2015'te üç yaşındaki Suriyeli Aylan Kurdi Bodrum sahilinde boğulmuş, cesedinin fotoğraflarının yayınlanmasıyla mültecilere karşı yeni bir *Willkommenskultur* (karşılama kültürü) oluşmuştu. Üçüncü olay ise; 2015 yeni yıl arifesinde Köln'deki Alman kadına yönelik cinsel saldırılarının olması yabancılara karşı düşmanlığı tetiklemiştir (Borneman, 2017:110). Bu iki olayla birlikte oluşan olumlu hava Köln'deki cinsel saldırıdan sonra göçmenlere karşı oluşan sempatiyi azaltmıştır. Angela Merkel mültecilere açık kapı yaklaşımıyla ilerlerken, diğer Avrupa ülkeleri de aynı yolu izlemeyi reddetti. Almanya'nın bu politikasına ilk muhalif olan herhangi bir dayanışmayı reddeden ve Schengen'in ölümünü ilan eden Başbakan Viktor Orban aracılığıyla Macaristan'dır. Almanya ile diğer Avrupa ülkeleri arasındaki uçurum, Yunanistan borç krizi ve Euro bölgesi gibi konularda açılmıştır. Bu açığın kapatılmamasının AB'nin dağılması anlamına gelebileceğini ifade edenler bulunmaktadır. Diğer taraftan Avrupa değerlerine göre Avrupa hem vatandaşlarını hem de yeni gelenleri kapsamalıdır. Avrupa zaten kültürler arası olmayı hedeflemekte, korku ve nefretin kamusal söylemden uzak tutulması gerekmektedir. Ancak bugüne kadar Avrupa, ortak değerlerin ötesinde ortak bir kimlik duygusu ve "karma kimliğini" koruyan bir Avrupa fikri sunamamıştır (Postelnicescu, 2016: 205). Hükümet, hangi mültecilerin hoş karşılanacağına ve hangilerinin reddedileceğine, onları biyopolitik olarak değerlendirerek karar vermektedir. Almanya mültecilere karşı açık kapı politikası sayesinde Alman sanayisi ve hizmet sektörü için genç ve vasıflı işgücü olarak Suriyelileri değerlendirmeyi düşünmektedir. Buna göre, yüz binlerce Suriyeli mülteci için Alman sınırlarının açılması, Alman nüfusunun hem duygusal hem de maddi refahına yönelik bir biyopolitik hamle olarak anlaşılmalıdır. Biyopolitik; Almanya kendi ekonomik çıkarlarına uygun gördüğü mültecileri ülkesine kabul edip istihdam etmesi demektir. Mülteciler ev sahibi nüfusun biyolojik ve duygusal refahını artırma kapasitelerine göre 'değerli' ve 'değerli olmayan' olarak iki gruba ayrılabilir. Birçok büyük Alman şirketi tarafından paylaşılan görüşe göre; mültecilerin çoğu genç, iyi eğitilmiş ve motivasyonu yüksek olduğu için şirketlerin aradığı özelliktedir. Bu perspektifler, hükümetin de merkezi bir biyopolitik ajanda yürütmesi için yeterlidir. Almanya'nın nüfusu azalmakta ve yaşlanmaktadır. 2060 yılında nüfusun 81,3 milyondan 70,8'e milyona düşmesi tahmin edilmektedir. Sonuç olarak, Almanya'da bağımlılık oranı yani nüfustaki yaşlı insanların güçlü ve vergi getiren işçilere nazaran oranı artmaktadır (Mavelli, 2017: 830). 2015 yılında Twitter'da mültecilere karşı söylemleri inceledikleri çalışmasında mültecilerin sadece mülteci oldukları için değil, özellikle Müslüman oldukları için Avrupa'dan sınır dışı etme fikirlerinin

yer aldığını ve bazı tweetler kullanıcıları mültecilerin medeni olmayan şekilde davrandıkları, ülke için yük olduklarını ve sahte pasaportla ülkelere giriş yaptıkları için eleştirmektedirler. Bu tweetler atılırken “İslam bir problemdir”, “Merkel gitmeli”, “PEGIDA”, “İslam’ı yasakla” hashtagleri sıklıkla kullanılmıştır (Gualda ve Rebello, 2016:209).

Ayhan Kaya’ya göre; 11 Eylül olayı, Norveç’te yaşanan Breivik katliamı, PEGİDA hareketleri, Charlie Hebdo saldırısından sonra Batılı ülkelerde giderek yükselen İslam korkusunun yani İslamofobinin aslında korku tacirleri, muhafazakâr iktidarlar ve siyasal partiler tarafından üretilmiş bir ideoloji olduğunu iddia etmektedir. 1974 yılından bu yana giderek katmerlenen yoksulluk, dışlanmışlık, eşitsizlik ve işsizlik gibi yapısal sorunları çözemeyen Batılı neoliberal iktidarlar adeta İslomofobyayı siyasal bir ideoloji olarak kullanarak yurttaşlarının oylarının peşinde koşmuşlardır. Sorunun ana akım merkez partilerin yıllardan beri görevlerini yeterince iyi yapmadıkları için aşırı sağın yükseldiğini savunmaktadır. Sağ siyaset önceki zamanlar Anti-semitist yaklaşımlarla kendine günah keçisi bulmuştu. Müslümanlar çok az yaşadığı Almanya’nın eski doğu eyaletlerinde Müslüman karşıtı eylem yapması aslında kendi sosyo-ekonomik ve politik koşullarından memnun olmayan insanların giderek popüler olan İslomofobik dili kullanmak suretiyle dikkat çekme ve meşruiyet edinme çabalarına işaret etmektedir (Kaya, 2016: 238). Yabancıların az yaşadığı bir Sachsen-Anhalt eyaletinde yapılan araştırma ilginçtir. Sachsen’de aşırılıkla ilgili yapılan bir araştırma sonucuna göre; gerçek yabancı sayısındaki artış ile yabancı karşıtı duygu arasında bir ilişki kurmuştur: Sachsen-Anhalt, eyaletler arasında en az sayıda yabancıya sahip olan fakat yabancılara karşı en fazla düşmanlığa sahip olan eyalettir (%42) ve diğer Doğu Almanya eyaletleri bu ilişkiyi doğrulamaktadır. Örneğin; Bavyera (batıda) en büyük yabancı nüfusa sahip olmasına rağmen, Bavyeralılar yabancı düşmanlığında ikinci sırada (%30) yer almıştır (Pickel ve Decker, 2016:160). Almanya’da giderek görünür hal alan Hristiyan-Musevi ittifakı, adeta İkinci Dünya Savaşı yıllarında yaşanan Yahudi Soykırımı’nın toplumsal hafızadaki izlerini bir ölçüde olsa silebilmek için İslam’ın karşısında kendine siyasal bir zemin bulabilmektedir (Widmann, 2013:7). 24 Eylül 2017’de yapılan seçim sonucuna göre; Hristiyan Birlik partileri (CDU/CSU) oyların %33’ünü, Sosyal Demokrat Parti (SPD) %20’sini, bir önceki bölgesel seçime katılmamış olan Aşırı sağcı, İslam ve göç karşıtı Almanya için Alternatif Partisi (AfD) ise %13,3 oyla Federal Meclis’e (Bundestag) girmiştir. AfD lideri Alexander Gauland ise ilk sonuçların belli olmasından sonra yaptığı açıklamada “Almanya’yı değiştirme” sözü verdi ve Başbakan Angela Merkel’den hesap sormaya devam edeceklerini söyledi. Almanya Devlet Televizyonu ARD’nin sandık çıkış anketine göre AfD eski Doğu Almanya’da çok daha güçlü ve orada oyların %21,5’ini, eski Batı Almanya’da ise %11’ini

almıştır. ZDF Televizyonu'nun sandık çıkış anketine göre; eski Doğu Almanya'da erkek seçmenlerin %27'sinin AfD'ye oy vermiştir. AfD'nin bu seçimdeki afişinde kişisel savunma için beş farklı biber gazı türünü tasvir etmiştir. Afişte şunlar yazmıştır: “Köln'den beri Berlinliler savunmalarını güçlendirdi. Akıllı olanlar AfD'ye oy veriyor.” Köln'deki tecavüz olayına gönderme yapmıştır (Bbcnews, 2017).

26 Eylül 2021 yılında yapılan genel seçim sonuçlarına göre, SPD %25,7 ile birinci, CDU-CSU %24,1 ile ikinci sırada yer almıştır. Üçüncü sıradaki Yeşiller Partisi'nin oranı %14,8 ve dördüncü sıradaki Hür Demokrat Parti'nin (FDP) %11,5. AfD %10,3 ile beşinci, Sol Parti (Die Linke) de %4,9 oy oranına sahiptir. Tüm partiler, aşırı sağcı ve Avrupa Birliği karşıtı AfD ile birlikte çalışmayacaklarını açıklamıştır (Bbcnews, 2021).

II. AfD- (Alternative für Deutschland)

Almanya'da 2013 yılında kurulan aşırı sağcı AfD Partisi, 2008 Euro krizinde Almanya'nın uyguladığı ekonomi politikalarına yönelik eleştiri ve Avrupa Birliği'nde Euro'nun ortak para birimi olarak kullanılmasına bir karşı duruş olarak ortaya çıkmıştır. Merkel'in politikalarını hedefe alan bu eleştiriler Yunanistan'a yapılan borç aktarımının durması, ortak para biriminden çıkılması ve AB içerisindeki devletlerin ulusal egemenliğinin güçlendirilmesi gibi talepler üzerine kuruluydu. AfD başlangıçta Euro bölgesinden çıkmayı savunan partiden, 2015 Suriye mülteci krizinden sonra mülteci karşıtı partiye doğru evrilmiştir. AfD'nin kurucu liderlerinden biri olan Alexander Gauland, Müslüman karşıtı söylemlerinde Müslüman göçünün derhal yasaklanmasını, Avrupa Birliği'nin dış sınırlarının kalıcı olarak kapatılmasını ve başörtüsünün yasaklanmasını talep etmektedir (Minardi ve Feronika, 2019:785).

AfD'nin siyasi programında yer alan “AfD'nin birincil siyasal amaçlarından birisi, gelecek kuşaklara aktarmak üzere Alman kültürel mirasını korumak ve bu küreselleşme ve dijitalleşme çağında onun benzersiz karakterini sürdürmek ve geliştirmektir” ifadesi (Manifesto for Germany, 2017: 46), göçün kültürel alana tehdit olarak kodlanmasının açık bir örneğini oluşturmaktadır. Mülteciler, aslında Nazi Almanya'sındaki Yahudileri konumlandığı ideolojiye çok da benzer şekilde, Alman kültürünün ‘homojenliğini’ bozan, onu asimile eden bir tehlike unsuru olarak tanımlanmıştır. Parti programında, göçmen politikalarının hoşgörülü ve teşvik edici tutumunun göçmenler tarafından suiistimal edildiğini, bu yüzden sığınma talepleri reddedilen, oturma izinleri olmayan kişilerin derhal sınır dışı edilmesi gerektiği vurgulanmıştır (Ataç, 2019:13).

AfD'nin seçim afişleri de bu görüşleri yansıtmaktadır. Örneğin; “Çok kültürlülüğü durdur, vatanım Alman kalacak!” (Deutsche Welle, 2015), “Sığınmacı kaosu durdurulsun! Bu

bizim ülkemiz Sayın Merkel!” (Vicenews, 2016) gibi sloganlar partinin durduğu yeri açıkça ortaya koymaktadır.

III. PEGİDA'nın Faaliyetleri

PEGİDA (*Patriotische Europäer Gegen die Islamisierung des Abendlandes*/Batı'nın İslamlaşmasına Karşı Vatansever Avrupalılar) Ekim 2014'te Dresden'de Lutz Bachmann tarafından kurulan ve IŞİD'in Ayn El Arab saldırısını gerçekleştirmesinden sonra Dresden'de PKK'yı destekleyen gruplar olduğu söylenen iki grubun çatışmasına tepki olarak ortaya çıkmış ve Ortadoğu'daki çatışmaların kendi ülkelerine taşınacağından endişe duyan 300 kişilik bir grup PEGİDA olarak ilk gösterilerini Dresden'de göstermiştir (Alkan, 2015: 283). Bu örgüt, Almanya'ya gelen Müslüman göçmenlere karşı milliyetçi ve radikal grupların oluşturduğu bir sağcı hareket olarak tanımlanabilir (Minardi ve Feronika, 2019: 784). PEGİDA temelde, Almanya'yı oluşturan dinler, değerler, gelenekler, diller ve etnik benzerlikleri korumak ve Almanya'yı göçmenlerden veya mültecilerden gelecek tehditlere karşı savunmak için kurulmuştur. Onlara göre, Doğu ve Batı medeniyetinin ikilemi sosyal çatışmayı tetikleyecek ve bu çatışma Avrupalı kimliğini ortadan kaldıracaktı (Yanarışık, 2018:109). PEGİDA'nın gösterilerindeki pankartlar ve söylemlerden anlaşıldığı üzere “İslam'a değil, Batının İslamlaşmasına” karşı olduğunu söylemektedir. Bu hareket, Batı kültürünü koruma hakkını ön plana çıkarıp ve bu kültüre adapte olamayacağını önden kabul ettikleri göçmen topluluklarının oluşturduğu farklı toplum yapılanmasına karşıdır (Zenginoğlu ve Kanat, 2016:269). PEGİDA'nın isteklerine bakıldığında hareket, köktenci İslam örgütlerine karşıdır, iltica ile sığınma yasalarının zorlaşmasını talep etmekte, mülteci ve sığınmacılara verilen haklardan şikâyetçi oldukları görülmektedir. Sorunun çözümü için Almanya ve Avrupa'ya göçün durdurulmasını talep etmektedirler.

PEGİDA hareketi Aralık 2014'te 19 maddelik bir manifesto yayınlamıştır. Bu manifestoda PEGİDA'nın savunduğu ve reddettiği konular açıklanmıştır. Buna göre PEGİDA'nın savunduğu konular şu şekildedir: Suç işleyen mülteciler ve göçmenler sınır dışı edilmelidir, Mülteciler merkezi bir yerde toplanmayıp tüm Alman eyaletlerine dağıtılmalıdır, Avrupa Birliği merkezi bir daire kurmalı ve mültecileri tespit edip ülkelere göre dağıtılmalıdır, Emniyet birimlerine daha fazla bütçe ayrılmalıdır, Kadın düşmanı ve şiddet yanlısı ideolojiler reddedilmelidir, Kanada, İsviçre ve Güney Afrika modeli kontrollü göç politikası uygulanmalıdır, Halk önemli kararlara daha fazla dahil edilmelidir, Mülteci başvuruları kısa sürede karara bağlanıp sınır dışı edilecekler daha hızlı sınır dışı edilmeli, edilmeyenler daha çabuk Almanya'ya uyum sağlayacak kurslara yönlendirilmelidir. Reddedilen konular ise şu

şekildedir; Dini veya siyasi radikal oluşumlar, hangi dinden olursa olsun nefret vaazı, gettolar, paralel toplum yapısı, şeriat polisi gibi unsurlar ve son olarak Alman Anayasası'nın terör örgütü ilan ettiği örgütlere silah yardımının yapılmasıdır (Alkan, 2015:285). Frank Richter tarafından PEGİDA hareketine destek verenler; Holiganlar ve NPD sempatanları (Aşırı sağ görüşlü Almanya Ulusal Demokratik Partisi), Alman kültür ve gelenekleri için endişelenen insanlar, Almanya'nın iltica ve mülteci politikalarını hoşnut olmayanlar ve son olarak toplumun başarısızları ve kaybedenleri şeklinde dört gruba ayrılmışlardır (Lpb, 2016).

Kasım 2015'te PEGIDA'nın Hollanda'daki gösterisinde “İslamlaşma, Avrupa Birliği'nin ötanazisidir” ve “Artık kebab yemeyin, Türkiye'ye gitmeyin” yazan pankartlar dikkat çekmiştir. 11 Ekim 2015'teki gösteride hareketin Hollanda lideri Raffi Chohan konuşmasında, İslam'ın barışçı bir din olmadığını, İslam kültürünün Müslümanların ruh ve akıl sağlığını bozduğunu iddia etmiştir. Diğer taraftan açıkça ayrımcı ve nefret söylemi içeren bu ifadelerden sonra Utrecht Savcılığı soruşturma başlatmıştır (Bbc, 2015). PEGİDA Derneği'nin programında AB'den çıkma, para birimi olarak Alman Mark'ını yeniden kabul etme, AB parlamentosunda bulunan muhafazakâr partilerle iş birliği yapma gibi ilkeler yer almaktadır. Dresden üniversitesinde yapılan bir araştırmaya göre; PEGİDA üyelerinin yaş ortalaması 48 civarında olduğu, üyelerinin tamamına yakınının erkek olduğu, kiliseye bağlılıklarının olmadığı, eğitilmiş, orta üstü gelirli kimseler olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca üyelerinin beşte birinin kendini Protestan olarak tanıtmaktadır. Alman ana akım seçkinlere karşı cephe alan bu dernek aynı zamanda Yahudi aleyhtardır. Sloganları “Almanya uyanıyor, her gün artıyoruz.” PEGİDA aynı zamanda feminist ve eşcinseller hareketlerine de karşı çıkmaktadır (Abadan-Unat, 2017:42).

PEGIDA sempatanlarının sayısı 2014'ün sonundan 2015'e kadar önemli ölçüde arttı. Suriyeli mültecilerin ülkeye kabul edilmesinden sonra bu sayının artması dikkat çekicidir. Ocak 2015'te PEGIDA taraftarı sayısı 18. 000'e olarak tahmin edilmektedir (Hauth, 2019:5-17). Hareketin ana özelliği, hükümetin iltica politikasının başarısız olduğu iddiası, mevcut elitlerin eleştirisi ve Müslüman karşıtı ırkçı muhalefettir. Ayrıca camilerin ve başörtüsünün kamusal görünürlüğünden de rahatsız olmaktadır. Önemli bir ek tema da 'Batı Almanya'nın küstahlığı' ve Doğu Almanlara yönelik ayrımcılıktır (Aleksandra, 2018: 509). Bu bakımdan eski Doğu Almanya'nın incisi konumundaki Dresden'de 2015 yılındaki gösteri bir milat olarak nitelendirilebilir. Dresden'deki toplantıdaki yüksek katılım ülke çapında yerel şubelere ilham vermiştir. Gösterilerin başlaması Suriye ve Irak'ta IŞİD teröristlerinin vahşi terör videolarını dünyaya servis ettikleri döneme denk gelmektedir. IŞİD tarafından gerçekleştirilen katliam ve şiddet olaylarının videolarının internet üzerinden dünya kamuoyuna sunulması PEGIDA

tarafından organize edilen yabancı, göçmen ve İslam karşıtı gösterilerin başarılı olmasında önemli bir etken olarak değerlendirilebilir. Diğer taraftan, örgütün Dresden'deki başarısının bir başka nedeni de Dresden Belediyesi'nin şehirde göçmenler için yeni bir geçici konaklama tesisini inşa etme planını kamuoyu ile paylaşması olmuştur (Vorländer, 2017 :6). Bu açıklama göçmen karşıtlarının tepkisi ile karşılaşmış ve PEGIDA taraftarlarının hemen organize olmasıyla Dresden'de ilk gösteri çağrısı sosyal medya üzerinden 20 Ekim 2014 tarihi için yapılmış ve bu gösteriye 300-350 kişinin katıldığı tespit edilmiştir (Minardi ve Feronika, 2019:786).

Örgütün birinci yıldönümünü kutlamak için 19 Ekim 2015'te, 40. 000 PEGIDA sempatzmanı Dresden'in ana caddelerini doldurarak gösteri için toplandı, yukarıda da belirtildiği üzere bu gösteri bir milat olarak nitelendirilebilir. PEGIDA örgütlenmesi içindeki grupların buldukları şehire göre belli isimleri vardır (Minardi ve Feronika, 2019:784). Dresden'de PEGIDA, Bavyera'da BAGIDA, Darmstadt'da DAGIDA, Bonn'da BOGIDA, Düsseldorf'da DUGIDA, Ostfriesland'da OGIDA, Leipzig'de LEGIDA olarak isimlendirilir. Bu şehirlerdeki toplantıların sekseni batı bölgelerinde, altısı doğuda ve altısı Berlin'de düzenlenmiştir. Bu Almanya genelinde 2014 ve 2015 yılları arasında haftada ortalama beş gösteri düzenlendiği anlamına gelmektedir (Öner, 2014:87).

PEGIDA ile ilgili olarak dikkate değer bir nokta, katılımcılarının iyi eğitilmiş ve iyi gelir sahibi olduğunu göstermektedir (Deutsche Welle, 2015). AfD ve PEGIDA'nın seferberlikleri kamuoyunda yükselmekte olan ırkçı ve hoşgörüsüz iklimi beslemeye devam ederken, ülke genelinde göçmenlere ve göçmen kökenlilere yönelik şiddet olayları tehlikeli şekilde artmaktadır. Irkçı şiddet 2015 ve 2016 yıllarında önceki yıllara göre dört kat artarak Almanya'da ciddi bir toplumsal tehdit oluşturmaya başladı. Sadece 2016 yılında mülteci tesislerini hedef alan 970 saldırı ve bireysel olarak mültecilere yönelik 2. 400 saldırı tespit edilmiştir (Beltron, 2017:34). Rapor edilmeyen olayların sayısının da oldukça yüksek olduğu tahmin edilmektedir. Diğer taraftan, yine 2016 yılında camilere yönelik doksan saldırı düzenlenmiştir. Bu saldırılardan yirmi biri doğudaki şehirlerde, ikisi Berlin'de ve altmış sekizi Almanya'nın batısında meydana gelmiştir (Aleksandra, 2018: 510). Nüfus büyüklüğüne göre hesaplandığında, sıklık bakımında eski Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin yani eski Doğu Almanya'nın bulunduğu şehirlerde olay sayısının nispeten daha yüksek olduğu söylenebilir. Diğer deyişle, Almanya'nın doğusunda, buralarda daha az yerleşik olmalarına rağmen, Müslümanlar daha çok şiddete maruz kalırken, ırkçılık ve Müslüman karşıtlığı tüm Almanya'da sistematik olarak artmaktadır. Özellikle saldırıların artışa geçtiği dönemde şiddete

maruz kalması muhtemel mülteci barınakları ve camileri koruma konusunda yetkililerin yetersiz kaldıkları söylenebilir (Aleksandra, 2018: 511).

IV. AfD-PEGIDA İlişkisi

AfD, kendisine siyaseten çok yakın olan PEGIDA grubunun faaliyetlerini ve söylemlerini ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirmektedir. Aslında, 2014'ten itibaren parti içinde bir tarafta neoliberal ekonomi uzmanlarının oluşturduğu Bern Lucke önderliğindeki grup, diğer tarafta milliyetçi-muhafazakâr olarak nitelendirebileceğimiz Frauke Petry ve grubu ve en nihayetinde PEGIDA'ya yakınlığı ile bilinen Björn Höcke gibi isimlerin arasında bulunduğu grup en az üç farklı grup arasında fikir ayrılıkları mevcuttu (Spiegel, 2019). Ancak Suriye İç Savaşı sonrası 2015 yılında çok yoğunlaşan Suriyeli göçüne oluşan tepkinin bir sonucu olarak milliyetçilik akımına yön verecek şekilde politikalar oluşturmayı hedefleyen milliyetçi-muhafazakâr kesim, PEGIDA gibi örgütlü hareketlerle olan bağlarını da artırarak parti içerisinde güç kazanmıştır. Parti içinde Bern Lucke etrafında toplanan isimler PEGIDA'nın aşırı sağcı ve göçmen karşıtı tutumuna oldukça mesafeliyken, muhafazakâr kesim olan Alexander Gauland, Björn Höcke ve Frauke Petry gibi isimler PEGIDA'ya karşı sempati duymaktaydı. Bu karşıt düşüncelerin yarattığı çekişme sonucunda milliyetçi-muhafazakâr kanat güçlendi ve 2015 yazında partinin neoliberal kanadı lağvedildi, parti artık Frauke Petry'nin önderliğinde aşırı sağcı, göçmen ve İslam karşıtı bir portre çiziyordu (Dudasova, 2016:318). Zamanında PEGIDA'nın sözcüsü Kathrin Oertel, Kubitschek'in AfD'ye katılma girişimi neoliberal parti örgütlenmesi tarafından engellenmişse de parti içinde aşırı sağın gücü ele geçirmesi ile Kubitschek, 2. 000 kişilik bir ekiple AfD'ye katılmıştır. Bu katılım elbette partinin politika ve söylemlerine de daha da sağa kayılması şeklinde yansımıştır. AfD'nin kuruluşundan kısa bir süre sonra yerel parlamentolarda ve Bundestag'da elde ettiği başarılarında etkili olan bu söylemler, yoğun Suriyeli göçünün yarattığı atmosfer doğrultusunda etkili şekilde kullanılmıştır. Özellikle öne çıkan söylemler şöyle sıralanabilir. İslam dininin Almanya'da yerinin olmadığını söyleyen AfD, camilere ayrılan fonların kesilmesi, burkanın yasaklanması, ezanlara son verilmesi ve imamların güvenlik taramasından geçirilmesi gibi söylemleri bulunmaktadır (Bbc, 2017). Diğer taraftan bu yeni ve daha sert söylem ve propagandalar kamuoyunda zaten mevcut olan yabancı düşmanlığını beslemiş ve bu görüşe sahip toplum kesimlerinden partiye 5000 civarı yeni üye katılmıştır (Kemper, 2015:47).

AfD'nin söylemlerinde özellikle 2015 yılından itibaren mülteci karşıtlığı ön plandadır. Parti programında da belirtildiği üzere mülteciler için yeni kurallara ihtiyaç vardır, Almanya eğitilmiş ve entegrasyon isteği olan mültecilere ve göçmenlere gereksinim duymaktadır, diğer

taftan ÷lkeye b÷y÷k kalabalıklar halinde gelen insanların ÷lkeye bu şekilde gelişlerinin durdurulması gerekmektedir (Aras ve Sağıroğlu, 2020: 37). 2015 yılına kadar genelde parti söylemi ekonomi odaklı iken, 2015 sonrası parti kimlik siyasetine odaklanmıştır. Kimlik siyasetinde Almanya'ya gelen m÷ltecilerin “Alman değerlerini” ve “ekirdek k÷lt÷r÷” tehdit ettiği algısını merkeze koyan yaklaşım öne çıkmaktadır (Aras ve Sağıroğlu, 2020: 37-38). Suriyeli göçmenlerin genellikle Müslümanlardan oluşması AfD açısından ayrıca tehdit olarak algılanıyor ve sunuluyordu. 2015 yılında Almanya'ya yoğun göçmen girişi, partinin başkan yardımcılarında Alexander Gauland tarafından kendileri için bir “lütuf” olarak değerlendirilmişti (Spiegel, 2016). Müslümanlar ve İslam hakkında kamuoyunda oluşmuş olan olumsuz hava AfD gibi aşırı sağ ve ırkçı siyasi partileri besliyordu ve halen de belemektedir. 2016 yılına ait bir kamuoyu araştırmasında Alman kamuoyunun %60'ı İslam'ı ve Müslümanları tehlikeli bulunduğunu ve onların Batı değerleriyle uyumlu olmadıklarını söyleyecekti (Spiegel, 2016). 2015 “m÷lteci krizi” ve Merkel'in “açık kapı politikası” toplumun bir kesiminde infial yaratmış, ayrıca Fransa, Belçika ve Almanya'da radikal İslamcılar tarafından gerçekleştirilen terör saldırıları bu gerilimi arttırmıştı. Tüm bunlar AfD'nin oylarında en azında bir süre artış yaşanmasına neden oldu (Pisoiu ve Remm, 2020:10). 2017 seçim programında AfD'nin amaçları arasında, “devletimizin ve milletimizin kendi kendini yok etmesi değil, kendini koruması” ve “sınırsız kitlesel göçü engellemek için sınırların tek seferde kapatılması” öne çıkmaktadır (Aras ve Sağıroğlu, 2020:42). Partiye göre; aile birleşmeleri yasaklanmalı, sığınma kanunu yenilenmeli ve mevcut göçmen sayısı azaltılmalı, sığınma hakkı reddedilenler zaman kaybetmeden sınır dışı edilmeliydi (Deutsche Welle, 2017).

AfD ve PEGIDA gibi oluşumların temsil ettiği İslam karşıtı gruplar Müslüman ibadethanelerini ve m÷lteci kamplarını hedef almaya devam etmiştir (Minardi 2019: 785). 17 Nisan 2015'te Almanya'nın Ren-Vestfalya bölgesindeki Witten kentindeki Sultan Ahmed Camii aşırı sağcı gruplar tarafından yakıldı. Köln Ulu Camii, Bremen'deki, Fatih Sultan Camii ve Hessen'in kuzeyinde olan Groß-Gerau'da olan Beyt-ül Aleem Camii de tahrip edildi (Minardi ve Feronika 2019: 786). Diğer taraftan, 2016 yılında Bautzen kentindeki m÷lteci ikametgâhında gerçekleşen ve kundaklama sonucu çıktığı tahmin edilen yangında, yerel halk yangını alkışlar ve tezahüratlarla izleyecekti. Alman hükümetinin raporuna göre 2016 yılında m÷ltecilere ve m÷lteci evlerine 3. 500 saldırı düzenlendi (Federal Ayrımcılıkla Mücadele Dairesi Yıllık Raporu, 2020).

V. Sonuç

İkinci Dünya Savaşı'nın sonundan itibaren, Avrupa pek çok göç dalgasına maruz kalmıştır. Ekonomisini yeniden yapılandırmaya ihtiyaç duyan Almanya'ya 1960'larda İtalya, Yunanistan, Eski Yugoslavya ve Türkiye'den misafir işçi (*Gastarbeiter*) statüsünde giden yabancı işçiler önemli bir göçmen dalgası oluşturmuştu. Bunun bir benzeri yaklaşık 50 yıl sonra tekrar başladı ve 2011'de başlayan Suriye İç Savaşı sonucu gelen mültecilerle Almanya göçlerden etkilenmiştir. Almanya'da hükümetin göçe ilişkin "açık kapı politikası" küresel mülteci sorununu, Almanya iç siyasetinde ulusal ve siyasal bir kriz boyutuna dönüştürmüştür. "2015 sığınmacı krizi" hem toplumsal hem de siyasal olarak Almanya'yı derinden etkilemiştir. Göç konusunun siyasal sonuçları dışında, göçün toplumsal karşılığının ekonomik kaygıları da aşarak "bir arada yaşama sorununa" dönüşmesi ihtimali yüksektir. Almanya'nın ekonomik yapısında önemli bir yer edinen göçmenlerin, Alman nüfusu içinde iş gücüne bir katkı yaptığı açıktır. Almanya sadece savaştan kaçan sığınmacıları güvenli yerlere yerleştirmemiş aynı zamanda kendi ekonomik çıkarlarına göre ihtiyacı olan sığınmacıyı istihdam etmiştir. 11 Eylül olayı, Norveç'te yaşanan Breivik katliamı, Charlie Hebdo saldırısı ve son yıllardan bu yana giderek artan yoksulluk, dışlanmışlık ve işsizlik gibi yapısal sorunları çözemeyen Batılı neoliberal ve muhafazakâr iktidarlar özellikle İslam karşıtlığı söylemini seçim zamanlarında oy toplamak amaçlı kullanmışlardır. Avrupa'da meydana gelen terör olayları ile Müslümanlara ilişkin tehdit algısı artarken, güncel göç ve mülteci krizi özellikle sağ popülist partilerin oy oranlarının artmasına sebep olmuştur. Angela Merkel mültecilere açık kapı yaklaşımıyla ilerlerken, diğer Avrupa ülkeleri aynı yolu izlemeyi reddetti. Almanya ile diğer Avrupa ülkeleri arasındaki fikir ayrılığı ilk önce Yunanistan borç krizi ve Euro bölgesi gibi konularda açılmıştır. Bu açığın kapatılamaması AB'nin dayanışması açısından endişe vericidir. Avrupa Birliği kültürlerarası olmayı savunduğu için hem vatandaşlarını hem de yeni gelenleri kucaklamalıdır. AfD, ilk kuruluş sürecinde Euro karşıtlığını esas alarak, zamanla Yunanistan ve ortaya çıkan Euro krizi üzerinden gelişim göstermiştir. Günümüzde de ağırlıklı olarak göçmen ve İslam karşıtlığını kullanmaktadır. Aşırı sağ partiler AfD örneğinde görülebileceği gibi tehlikeli hale gelmekte, sağ popülist partilerin genellemeci tavrı hem iç siyaset hem de AB için endişe verici noktalara taşınmaktadır. Halbuki Avrupa birliği kültürlerarası olmayı amaçlamaktadır. Yukarıda verilenlerin ışığında aşırı sağ hareketlerin göçmen karşıtlığından beslendiği söylenebilir. Bu hareketler aynı zamanda popülist hareketlerdir. Toplumda ateşlenmeye hazır bir takım negatif duyguları beslerler. Buna en belirgin örneklerden biri AfD Partisi olabilir öyle ki parti 2013 yılında genel seçimlerde oy oranı %5'i geçemediği halde 2017

yılında %13, 3 artmıştır. Bunun sebebi 2015 yılındaki yoğun mülteci krizi olarak değerlendirilebileceği gibi Euro krizi ve ekonomik kaygılar olarak değerlendirilebilir.

Kaynakça

- Abadan-Unat, Nermin (2017). *Bitmeyen Göç*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 41-46.
- Abbas, Tahir (2017). “Ethnicity and politics in contextualising far”. *LSE Research Online*, 7, 54-63
- Lewicki, Aleksandra (2018). “Race, Islamophobia and the politics”. *Patterns of Prejudice*, 509-512.
- Alkan, Nail (2015). “Avrupa’da Yükselen İrkçilik: Pegida Örneği”. *Dergi Park*, 283.
- Aras, İlhan; Sağıroğlu, Akın(2020). “Almanya için Alternatif Partisi'nin Göçmen Karşıtlığı”. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 37-42.
- Bayraklı, Enes; Hafez, Farid (2017). “*The state of Islamophobia in Europe*”. European Islamophobia Report, 2017.
- Bbcnews (2015). “Pegida: Kebap yemeyin, Türkiye'ye gitmeyin”, https://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/11/151108_pegida_turkiye_kebab (Erişim:05. 12. 2021)
- Bbcnews(2017). “Almanya'da Merkel 4. kez genel seçimi kazandı, AfD yüzde 13 oyla Meclis'e girdi”, <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-41380859> (Erişim 03. 01. 2022)
- Bbcnews (2017). “Almanya seçimleri: Göç ve İslam karşıtı AfD ana muhalefet partisi mi olacak?”, <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-41368798> (Erişim:09.01.2022)
- Bbcnews (2018). “Reality Check: Are migrants driving crime in Germany?”, <https://www.bbc.com/news/world-europe-45419466> (Erişim:01. 02. 2022)
- Bbcnews(2021). “Almanya seçimleri: Sosyal Demokratlar seçimleri kazandı, Merkel'in partisi tarihinin en düşük oyunu aldı, gözler koalisyon pazarlıklarında”, <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-58702421> (Erişim:15. 02. 2022)
- Beltran, Veda E (2017). “Xenophobia, Populism, and the Rise of the Far-Right in France and Germany”. *CMC Senior Theses*, 34.
- Borneman, John; Fachandi-Ghassem, Parvis (2017). “The concept of Stimmung From indifference to xenophobia in Germany’s refugee crisis”. *Hau: Journal of Ethnographic Theory*, 105-135.
- Deutsche Welle (2015). “Pegida destekçileri kim?”, <https://www.dw.com/tr/pegida-destek%C3%A7ileri-kim/av-18202674> (Erişim: 02. 02. 2022)
- Dudasova, Marianna (2016). “Political Consequences of the Refugee Crisis-The Case of Germany”. *Economic Review*, 318.
- Deutsche Welle (2020). “Aşırı sağcıların sayısında rekor artış”, <https://www.dw.com/tr/almanya-da-a%C5%9F%C4%B1r%C4%B1-sa%C4%9F%C4%B1lar%C4%B1n-say%C4%B1s%C4%B1nda-rekor-art%C4%B1%C5%9F/a-54105856> (Erişim: 18. 02. 2022)
- EUfastcheck. eu. (2021). “Mostly false: “The refugee crisis has made Germany more insecure”, <https://eufactcheck.eu/factcheck/mostly-false-the-refugee-crisis-has-made-germany-more-insecure/> (Erişim:03. 03. 2022)
- Euronews (2021). “Almanya'da aşırı sağcı kaynaklı suçlar son 20 yılın en yüksek seviyesinde”, <https://tr.euronews.com/2021/05/04/almanya-da-as-r-sagc-kaynakl-suclar-son-20-y-l-en-yuksek-seviyesinde> (Erişim:10. 03. 2022)

- Gualda, Estrella; Rebello, Carolina (2016). “The Refugee Crisis on twitter: A diversity of discourses at a european crossroads”. *Journal of Spatial and Organizational Dynamics*, 209.
- Gürlevik, Dilek (2018). “Almanya'nın Suç Coğrafyası: Almanlar, Yabancılar- Türkler”. *Süleyman Demirel Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Coğrafya Ana Bilim Dalı*, 38-42.
- Hauth, Quinne (2019). “How Migration Has Contributed to the Rise of the Far-Right in Germany”. *Econpol Policy Report*, 5-17.
- Independent (2015). “Germany opens its gates: Berlin says all Syrian asylum-seekers are welcome to remain, as Britain is urged to make a 'similar statement’”, <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/germany-opens-its-gates-berlin-says-all-syrian-asylumseekers-are-welcome-to-remain-as-britain-is-urged-to-make-a-similar-statement-10470062.html> (Erişim:23. 03. 2022)
- Infomigrants (2019). “Murder of young boy in Frankfurt prompts debate on immigrant crime statistics”, <https://www.infomigrants.net/en/post/18506/murder-of-young-boy-in-frankfurt-prompts-debate-on-immigrant-crime-statistics> (Erişim:02. 04. 2022)
- Infomigrants (2022). “Germany: Less violence against asylum seekers in 2021, but attacks continue”, <https://www.infomigrants.net/en/post/38708/germany-less-violence-against-asylum-seekers-in-2021-but-attacks-continue> (Erişim:02. 04. 2022)
- Kaya, Ayhan (2016). *İslam, Göç ve Entegrasyon*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Kemper, Andreas (2015). “AfD, Pegida and New Right in Germany The European Far Right: Historical and Contemporary Perspective”. *The european far right: historical and contemporary perspectives report*, 47.
- Lpb (2016). “PEGIDA- Politik und Gesellschaft auf dem Prüfstand”, <https://www.lpb-bw.de/pegida/> (Erişim:08. 04. 2022)
- Mavelli, Luca (2017). “Governing populations through the humanitarian government of refugees: Biopolitical care and racism in the European refugee crisis”. *Review of International Studies*, 825-830.
- Mediendienst (2021). “Kriminalität in der Einwanderungsgesellschaft”, <https://mediendienst-integration.de/desintegration/kriminalitaet.html> (Erişim:09. 04. 2022)
- Minardi, Anton; Melinda, Feronika (2019). The Effect of Islamophobia on the Security of Syrian. *International Journal of Innovative Science and Research Technology*, 780-786.
- Remixnews (2020). “Germany: Proportion of crimes committed by migrants surges according to police data”, <https://rmx.news/article/germany-proportion-of-crimes-committed-by-migrants-surges-according-to-police-data/> (Erişim:10. 04. 2022)
- Öner, Selcen(2014). “Different manifestations of the rise of far-right in”. *Marmara journal of european studies*, 85-103.
- Pickel, Gert; Decker, Oliver (2016). *Extremismus in Sachsen: Eine kritische Bestandsaufnahme*. Leipzig Yayınları, 160.
- Pisoiu, Daniela; Remm, Ahmed (2020). “Uniting the far right: how the far-right extremist, New Right, and populist frames overlap on Twitter”. *European Societies*.

- Postelnicescu, Claudia (2016). “Europe's New Identity: The Refugee Crisis and the Rise of Nationalism”. *Eur J Psychol*, 205.
- Federal Ayrımcılıkla Mücadele Ajansı Raporu (2020). “Yıllık Rapor 2020”, https://www.antidiskriminierungsstelle.de/DE/ThemenUndForschung/Religion_Weltanschauung/Religion_Weltanschauung_node.html (Erişim: 11. 04. 2022).
- Remixnews (2020). “Germany: Proportion of crimes committed by migrants surges according to police data”, <https://rmx.news/article/germany-proportion-of-crimes-committed-by-migrants-surges-according-to-police-data/> (Erişim: 11. 04. 2022)
- Spiegel (2016). “Warum sich AfD-Vize Gauland nicht für einen Rassisten hält”, <https://www.spiegel.de/spiegel/alexander-gauland-afd-wie-er-sich-zum-rechtspopulisten-wandelte-a-1201599.html> (Erişim: 12. 04. 2022).
- Spiegel (2019). “Brechen Sie mit den Rechtsextremisten in der AfD”, <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/bernd-lucke-brechen-sie-mit-den-rechtsextremisten-in-der-afd-a-1252846>. (Erişim: 12. 04. 2022).
- Stewart, Blake (2020). “The Rise of Far-Right Civilizationism”. *Critical Sociology*, 1214-1215.
- Vardarlı, Banu; Khatib, Amal; Uygur, Sevgi; Gönültaş, Mesut (2019). “Türkiye ve Almanya'daki Suriyeli sığınmacılara sunulan haklar ve yaşanan sorunlar”. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 662.
- Vorlaender, Hans; Herold, Maik; Schaeffer, Steven (2015). “Wer geht zu PEGIDA und warum?”, Zentrum für Verfassungs- und Demokratieforschung.
- Vicenews (2016). “Germany's Far-Right AfD Party Is Scaring Europe, And Rising in the Polls”, <https://www.vice.com/en/article/43m74g/germanys-far-right-afd-party-is-scaring-europe-and-rising-in-the-polls> (Erişim: 12.04.2022).
- Voa (2016). “Germany's Far-Right AfD Party Is Scaring Europe, And Rising in the Polls”, <https://www.amerikaninsesi.com/a/almanyada-multecilere-irkci-saldirilar/3200340> (Erişim: 12. 04. 2022).
- Deutsche Welle (2019). “Almanya'da mültecilere yönelik yaklaşık 2 bin suç işlendi”, <https://www.dw.com/tr/almanyada-m%C3%BCltecilere-y%C3%B6nelik-yakla%C5%9F%C4%B1k-2-bin-su%C3%A7-i%C5%9Flendi/a-47946025> (Erişim: 13. 04. 2022).
- Widmann, Peter (2013). “Korku Tacirleri: Sarrazin Müezzine Karşı”. *İstanbul Bilgi Üniversitesi AB Enstitüsü*, 7.
- Yanarışik, Oğuzhan (2018). “11 Eylül Sonrası Almanya, Fransa ve İsviçre’de İslamofobinin Yükselişi”. *Kamu Denetçiliği Kurumu*, 109-112.
- Zenginoğlu, Samet (2016). “Avrupa’nın Başkalaşma Korkusu: Kimlik Tartışmaları Bağlamında İslamlaşma ve Amerikanlaşma tehditleri”. *Turkish Studies*, 259-278.